

VERHOOGING PENSIOENEN GEZAGVOERDERS EN OFFICIEREN

VERBETERING INKOMSTEN GEZAGVOERDERS

Reeds in het vorig nummer was de Uitlaat in de gelegenheid het verblijdend bericht van een pensioenverhoging voor de gezagvoerders en officieren aan te kondigen, doch inmiddels is bericht ontvangen, dat de Raad van Bestuur voorts besloten heeft de inkomsten- en gratificatie-regeling voor gezagvoerders in niet onbelangrijke mate te verbeteren.

De pensioenen tot dusverre

Slechts weinigen, en zeker niet het na de oorlog in dienst van onze maatschappij getreden personeel, zullen het volledige en bijgewerkte pensioenreglement, waarvan de nieuwe uitgave gelijktijdig met de hier vermelde wijzigingen werd aangekondigd, bezitten.

Het komt dan ook wel juist voor eerst een overzicht te geven van de diverse maxima, welke — tot dusverre in het algemeen — bestonden.

Voor het varend personeel moet hier dan allereerst een onderscheid worden gemaakt tussen een tweetal groepen, en wel tussen officieren in dienst getreden voor 1-1-1938 en officieren, die na 31-12-1937 bij de maatschappij kwamen. De eerste groep dient dan weer te worden gesplitst in deelnemers-A en deelnemers-B. Voor deze beiden was het maximum ouderdomspensioen gesteld op respectievelijk F. 2925,— en F. 3375,— per jaar.

Beide categorieën uit deze groep kennen bovendien het instituut der „vervroegde pensionering“, d.w.z. deze deelnemers zijn in de gelegenheid bij het bereiken van het 45ste levensjaar met vervroegd pensioen te gaan (dit kan ook van maatschappij-zijde worden aangezegd), hetgeen tenminste een jaar tevoren moet worden aangevraagd. Voor officieren, die na 31-12-1937 in dienst traden (zij zijn alle deelnemers-B), bedroeg het maximum ouderdomspensioen eveneens F. 3375,— per jaar. Deze categorie kent echter de mogelijkheid tot „vervroegde pensionering“ niet.

**

Waarop komt de nieuwe regeling neer?

De circulaires nos. 2 en 3-1949 voor gezagvoerders en officieren geven op deze vraag, mede aan de hand van een aantal voorbeelden, antwoord.

Er moet dan weer het onderscheid, als hierboven aangeduid, worden gemaakt.

A Officieren, in dienst getreden voor 1-1-1938.

I Ouderdomspensioen.

Voor deze groep officieren wordt, indien zij na 30-9-1949 op de reglementaire pensionerings-leeftijd (50 jaar) de dienst van onze maatschappij verlaten in de rang van gezagvoerder, hoofdwerktuigkundige, 1e stuurman of 2e werktuigkundige, het reglementair ouderdomspensioen, hetwelk voor gezagvoerders en hoofdwerktuigkundigen bij 25 dienstjaren voor deelnemers-A en deelnemers-B respectievelijk F. 2925,— en F. 3375,— per jaar bedraagt, verhoogd met F. 625,— per jaar.

II Invaliditeitspensioen.

a Voor gezagvoerders en hoofdwerktuigkundigen, die na 30-9-1949 in het genot worden gesteld van invaliditeitspensioen wordt de pensioengrondslag verhoogd met F. 625,— zodat deze bedraagt voor:

deelnemers-A F. 2925,— + F. 625,— = F. 3550,—

deelnemers-B F. 3375,— + F. 625,— = F. 4000,—

b. voor 1e stuurlieden en 2e werktuigkundigen, die na 30-9-1949 in het genot van invaliditeitspensioen worden gesteld, wordt het pensioen met F. 125,— per jaar verhoogd voor ieder vol dienstjaar volbracht na het bereiken van het 45ste levensjaar met een maximum-verhoging van $5 \times F. 125,— = F. 625,—$ per jaar.

III Vervroegd pensioen.

a Voor hen, die na 30-9-1949 met vervroegd pensioen de dienst van onze maatschappij in de rang van gezagvoerder of hoofdwerktuigkundige verlaten, wordt, voor ieder vol dienstjaar in die rang volbracht, na het bereiken van het 45ste levensjaar het vervroegd pensioen met F. 125,— per jaar verhoogd, met een maximum verhoging van $5 \times F. 125,— = F. 625,—$ per jaar.

b Officieren beneden de rang van gezagvoerder of hoofdwerktuigkundige komen niet in aanmerking voor een verhoging van het vervroegd pensioen.

Voor deze groep zal het vervroegd pensioen na 30-9-1949 op onderstaande wijze worden berekend:

Vervolg: zie pag. 2.

DE STEM UIT DE K.P.M.:

ik + GIJ + Zij = WIJ

Personeel..... dat ben ik en gij,
Werkgever ..... is hij, zijn zij,
Het werk is van beiden, van ons en van hen
Het werk doen allen..... dus Wij!

De mensen zijn, over het algemeen genomen, niet al te kritisch ten opzichte van dingen buiten hun individuele belangen-sfeer. Men is opgegroeid temidden van en gewend geraakt aan bepaalde omstandigheden en aanvaardt deze zonder er verder bij na te denken. Er zal zelfs vaak gezegd worden, dat men wel tevreden is met zijn werk, zijn werkring en wat daarmee zoal verband houdt, zijn maatschappelijke positie en dergelijke.

Maar wat een wereld van essentieel verschil ligt er niet tussen het „tevreden zijn met zijn werk“ en het „voldoening putten uit zijn werk“! Met het eerste bedoelt men doorgaans dat het zo wel gaat, men het er wel mee doen kan. Er is immers overal wel wat..... 'n beetje teleurstelling, wrijving, tegenslag, tegenwerking. Zolang er de eigen positie niet merkbaar op achteruit gaat, och, zolang voelt men zich wel tevreden.

Een dergelijke critiekloze onderworpenheid is echter niet meer of minder dan een beknotting van initiatief. Het is het begin van de kanker „futiliteit“. Het is de mentaliteit van hen, die denken in „ik“- en „jij“- en „zij“-begrippen maar de opbouwende „wij“-inslag, die bergen verzet, missen.

De mentaliteit, inslag, geestelijke houding, of noem het „het moreel“ van de werknemer is de fundamentele basis voor het succes van een onderneming en weegt stukken zwaarder dan kennis of vaardigheid. Capaciteiten, hoe groot ook, kunnen onmogelijk veel resultaat opleveren als ze niet nuttig aangevend worden maar verstikt blijven in een —vaak onvoldoende gerealiseerd— ontevredenheidsgevoel. Zolang dit bij een enkeling het geval is, zal dit doorgaans met wat extra zorg te verhelpen zijn; als velen of bepaalde groepen zich echter zodanig voelen, zal vroeg of laat organisatorisch ingegrepen moeten worden. Want ook al zou dit nu niet direct tot excessen, zoals b.v. stakingen, leiden, met futlozen kan nu eenmaal niets groots tot stand gebracht of op peil gehouden worden.

De oorzaken welke aan een —meer of minder gerealiseerd— ontevreden moreel ten grondslag liggen, kunnen legio zijn. Bestaansonzekerheid in het algemeen en minder goed uitgebalanceerde sociale verhoudingen in het bedrijf zelf in het bijzonder zijn in de praktijk steeds weer de hoofdoorzaken gebleken.

Een doelbewust aansturen op een beter moreel zal het werk ten goede komen. Maar dit eist dan ook een „wij“-mentaliteit van mij, U en hen, van..... ONS! C.A.

Voller dan vol....!

Het is niet onze bedoeling om hier te gaan discussieren of het taalkundig al of niet verantwoord is om de term „VOL” in de vergrotende trap te gebruiken. Immers zal het, zoals U weet, in de praktijk onmogelijk zijn om een volle emmer water „VOLLER” te maken dan hij al is. Het enige wat men bereikt, als men het toch probeert, is, dat het water oncontroleerbaar over de rand heen zal stromen.

Wat er in de praktijk mogelijk of onmogelijk zal zijn met de bezetting van ons Logeergebouw te Batavia, zal de zeer naaste toekomst moeten uitwijzen.

Daar hebben n.l. de gasten mededeling gekregen van het feit, dat, i.v.m. het ont-ruimingsbevel van de Huurcommissie ten aanzien van het pand Tjikini 77 — beter bekend als het Logeergebouw voor de onder-officieren van onze vloot, te Batavia — ook voor de aldaar tot nu toe ondergebrachte doortrekkende plaats gemaakt moet worden op Molenvliet.

Wie wel eens het „geluk” gehad heeft in België met een der autobussen „LUXE” te moeten reizen, zal nu opnieuw de vriendelijke, maar in gevolgen onverbiddelijk beklemmende en verstikkende kreet van de conducteur horen snerven: „Awel menieren en madammekes 'n bieteken opschouven asteblijf, zulle!”, en zich weer even „beurs” gaan voelen als toen..... die ene keer en nooit weer! !

Het onverbiddelijke van het feit blijft echter bestaan. Hopen we, dat, daar dit ook voor

de Directie een noodsprong is geweest, men alles in 't werk zal stellen om een spoedige en minder adembenemende oplossing hiervoor te vinden. Want niet alleen wordt nu op de plaatsruimte in het Logeergebouw een ondraaglijke wissel getrokken maar ook op de verzorgingscapaciteit en niet in het allerminst op onze alombekende en hooggeprezen Hoogveenen!

Het „Tjikini-Spiel”.

Het zij verre van ons om de blanke bladen van onze Uitlaat als openbare „schandpaal” te misbruiken, maar de redactie meent, vooruitlopend op de talrijke met protestklanken doorspekte verzoeken om inlichtingen over deze kwalijke affaire, de voorgeschiedenis van deze maatregel aan de lezers van haar blad te moeten bekendmaken.

Het pand Tjikini 77 is geen K.P.M.-eigendom maar werd direct na de oorlog door ons geoccupeerd om onderdak te kunnen bieden aan circa 23 „vaste” en 20 — 50 „doortrekkende” leden van ons personeel. Voor de oorlog werd dit pand gebruikt als bakkerij en was het door de exploitant hiervan óók gehuurd. Géén der beide partijen was dus eigenaar. Na de oorlog vertrok de vooroorlogse huurder, zonder ook maar om zijn bedrijf te talen, met evacuatie-verlof naar Nederland. Bij terugkomst hier te lande claimde hij Tjikini 77 op grond van 't feit dat hij zonder dit pand zijn oude bedrijf niet zou kunnen uitoefenen en dientengevolge zonder inkomsten zou staan. Het werd een rechtsgeding maar keer op keer werd de K.P.M. in het ongelijk gesteld.

Intussen was echter het motief voor deze hele verwickeling — door het feit dat claimant zijn persoon in lucratieve dienst stelde bij een van Batavia's vermaak-centra — komen te vervallen en was dit alles dus in feite niet meer nodig geweest. De ambtelijke molen echter draaide en bleef draaien ook toen er geen wind meer was!

Wij mogen U verzekeren dat de redactie medeleeft met alle gasten in het Logeergebouw, die een dergelijk samenpersend lot in deze hitte zonder — of moeten wij schrijven „vanwege” — een enkel verkoelend, oorzakelijk, windje moeten ondergaan.

STOP PRESS

458 versus 458 jaar

Het veteranen-team van de K.P.M.-voetballers heeft weer eens zijn tanden laten zien in de wedstrijd, die op 28 Oct. j.l. te Batavia tegen een evenoude veteranenploeg van het Departement van Scheepvaart werd gespeeld.

Onze „oudjes” wisten een 2-0 zege te behalen. In de volgende „Uitlaat” zullen wij nader op deze wedstrijd terugkomen.

Vervolg: Pensioenen

Aantal dienstjaren (in kwartalen) gedeeld door aantal dienstjaren te behalen op 50-j. leeftijd (in kwartalen) vermenigvuldigd met 4¼ maal de gage, welke in de laatstbeklede aangestelde rang op 50-j. leeftijd, op basis van de op het moment van pensionering geldende gage-schaal zou zijn genoten.

De gage op het moment van vervroegde pensionering wordt dus fictief verhoogd met de reglementaire promoties, welke belanghebbende zouden zijn toegekend, indien hij tot het 50ste levensjaar in de laatstbeklede aangestelde rang zou hebben doorgediend.

B Officieren, in dienst getreden na 31-12-1937.

I Ouderdomspensioenen.

Voor deze categorie staat, zoals hierboven reeds vermeld is, de mogelijkheid tot vervroegde pensionering niet open.

Indien zij de dienst van onze maatschappij op de reglementaire pensioneringsleeftijd in de rang van gezagvoerder of hoofdwerktuigkundige verlaten, wordt de pensioen-grondslag verhoogd van F. 3375,— tot F. 4000,— per jaar.

II Invaliditeitspensioenen.

Verlaten zij de dienst van onze maatschappij in de rang van gezagvoerder of hoofdwerktuigkundige wegens invaliditeit dan wordt de voor hen geldende pensioen-grondslag eveneens van F. 3375,— tot F. 4000,— verhoogd.

**
*

Ook weduwen- en wezenpensioenen van gezagvoerders en hoofdwerk-tuigkundigen verhoogd.

De weduwen- en wezenpensioenen zijn eveneens in deze verbetering betrokken en wel in die zin, dat t.a.v. de weduwe van een gezagvoerder of hoofdwerktuigkundige, die na 30-9-1949 in actieve dienst komt te overlijden, dan wel na genoemde datum wegens invaliditeit of het bereiken van de 50-jarige leeftijd wordt gepensionneerd, het weduwenpensioen wordt verhoogd voor deelnemers-A tot f 1960,— (tot dusverre f 1560,—) voor deelnemers-B tot f 2200,— (tot dusverre f 1800,—).

De wezen-pensioenen worden in deze gevallen zowel voor deelnemers-A als deelnemers-B met f 80,— per jaar verhoogd, echter met een maximum van f 240,— voor de wezen uit één gezin.

**
*

Verhoging inkomsten gezagvoerders

De inkomsten van de gezagvoerders, welke zijn samengesteld uit basisgage en ranggage, zijn éveneens verbeterd, en wel met ingang van 1 Juli 1949.

Deze verbetering werd bereikt door de aanvangs-ranggage op f 230,— per

Dit is no. 21 - vierde jaargang van

de Uitlaat

Personeels- en voorlichtingsorgaan van de N.V. Koninklijke Paketvaart-Maatschappij.

Overname uit de inhoud van dit blad is slechts geoorloofd met bronvermelding.

Alle stukken, „De Uitlaat” betreffende, te adresseren:

Aan de Redactie van
„De Uitlaat”, p/a K.P.M.,
BATAVIA-C.

In dit nummer:

Verhoging Pensioenen

ik + gij + zij = wij

Voller dan vol.

Geschiktheid
voor beroep

maand te brengen; de maximum rangga-ge bleef gehandhaafd op f 480,— per maand, in verband waarmee het aantal rangverhogingen werd teruggebracht tot 6.

Tot dusverre bestond dit aantal uit 7 rangjaren, met 6 verhogingen van f 50,— aanvankelijk met f 180,—.

Voor de gezagvoerders, die op 1 Juli 1949 nog niet hun maximum bereikten, betekent dit derhalve een gage-verhoging van F. 50,— per maand.

**

Verhoging gratificatie gezagvoerders.

Tenslotte valt nog de verbetering van de gratificatie-regeling van de gezagvoerders te vermelden. Deze bedroeg, indien de maatschappij over enig boekjaar 5% dividend uitkeert, en ook voor elk percent of gedeelte van een percent daarboven, 1/20 van het totaal der gedurende het betreffende boekjaar genoten vaste gage (basis- plus rang-gage).

Met ingang van het boekjaar 1949 is deze regeling zodanig verbeterd, dat, indien de maatschappij 5% dividend uitkeert, de gezagvoerder als gratificatie 1/13 deel van zijn over het betreffende boekjaar genoten vaste gage zal ontvangen en verder 1/13 van die gage voor elk percent of gedeelte van een percent daarboven.

**

De Redactie meent uit naam van alle betrokkenen te spreken, indien zij op deze plaats grote erkentelijkheid jegens de Raad van Bestuur tot uitdrukking brengt voor de in het leven geroepen verbeteringen.

***

P. C J roept het schip van de week

Op 7 December as. zullen enkele van onze schepen wederom in het kader van de uitzendingen „P.C.J. roept het schip van de week” door Radio Nederland Wereldomroep te Hilversum worden opgeroepen, waarbij enige der opvarenden in de gelegenheid komen de stemmen van hun familie-leden in Nederland te beluisteren.

Evenals dit reeds in vorige jaren geschiedde, zal Radio Nederland Wereldomroep bovendien bij de jaarwisseling

En hier zijn ze dan

De HORLOGES

In ons vorig nummer werd vermeld dat per *Siaoe* en *Mataram* een belangrijk aantal horloges werd aangevoerd,

berichten omtrent de levering van deze horloges ontvangen, dat de directie kon besluiten ook de toekomstige jubilaris-

* het aandenken bij 25-JARIG DIENSTJUBILEUM

Het kan dus toch wel...

1 Een natuurlijk nog andere...

De Stem uit de K.P.M.

Het aandenken

Het jubileum-horloge Keuze als compromis?

Nogmaals het aandenken

Uw beste vriend: HET HORLOGE

Handig!!! Iedereen, die 25 jaren bij de K.P.M. heeft gewerkt, heeft wel zoveel weten te hebben kunnen sparen, dat f 250,— meer of minder er weinig toe zal doen. Juist het idee „horloge ik zie mesell het L.A. al moet waarden ik zie mijn kleinkinderen toen. trots aan mijn kleinkinderen toen. Wat blijft daar nu van over??”

De meeste kiest niet alleen voor de prijs, maar ook voor de kwaliteit. Het is niet alleen de prijs, maar ook de kwaliteit die de keuze van het horloge bepaalt. Het is niet alleen de prijs, maar ook de kwaliteit die de keuze van het horloge bepaalt. Het is niet alleen de prijs, maar ook de kwaliteit die de keuze van het horloge bepaalt.

Maar van silver: is het wekelijk zo moeilijk? Moeten die van de vieren ook hier weer een „praktische kapot” maken een traditie welke over vriede te gelve wereld wordt getuigd, en traditie als beloning voor zoveel trouwe werkers, die juist in dit geval te dave.

onder welke de achterstallige gouden klokjes, waarover zoveel te doen geweest is.

Reeds werden ten hoofdkantore een drietal gouden polshorloges uitgereikt aan de heren Wasterval, Eijsink en Cordesius, die per *Oranje* voor goed naar Nederland vertrokken, terwijl aan de heer Zomer nog juist voor vertrek zijn horloge kon worden overhandigd.

Wel zal het nog even duren tot alle achterstalligen zijn behandeld, omdat er nog veel graveerwerk (niet in de horloges, want dat is technisch niet mogelijk, doch op de eveneens uit te reiken legpenningen) moet worden verricht. Doch er is meer goed nieuws. Er zijn nl. uit Nederland dermate gunstige

sen de keuze te bieden tusschen de contante uitkering of een „Longines”.

Aan diegenen die in de loop van dit jaar jubileerden, en bij wier jubileum deze gunstige wending nog niet bekend was, is inmiddels alsnog de keuze geboden.

Voor de zilveren zakhorloges zullen de gegadigden voor dit jubileum-geschenk nog wat langer geduld moeten oefenen, daar hier nog niet alles compleet is.

(Sat. Ev. Post)

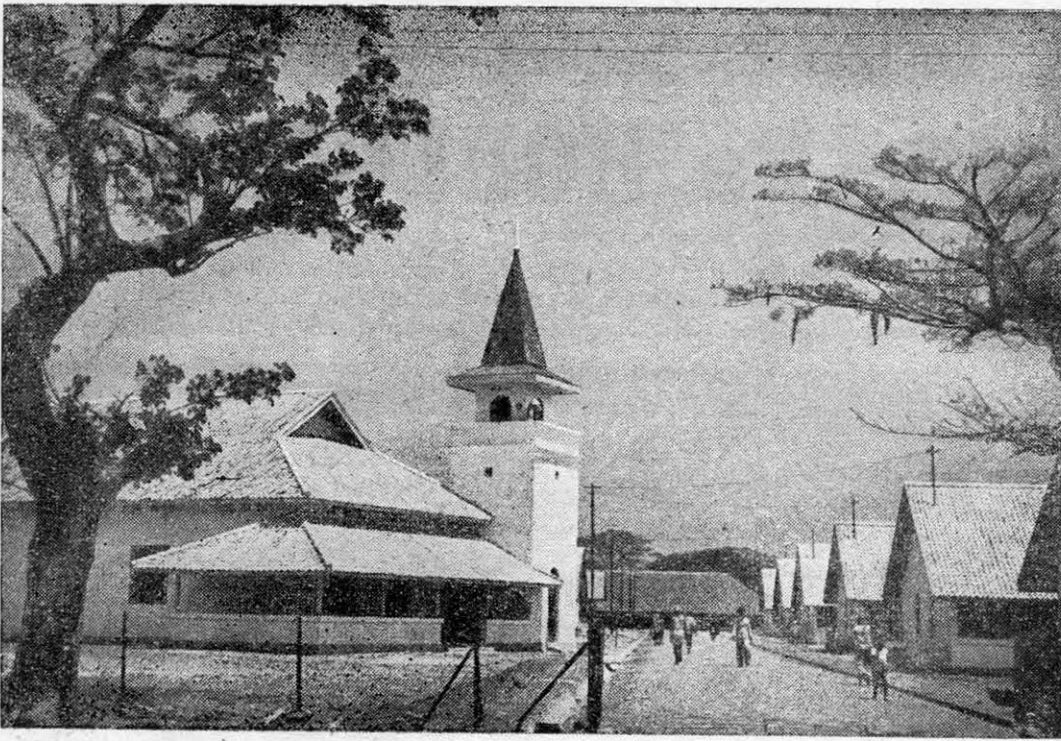
Het was mijn bedoeling Jansen, om bij het overhandigen van dit horloge, nog enkele woorden tot je te richten, maar ik zie nu, dat het weer tijd is om aan 't werk te gaan.

1949-1950 in dit zelfde programma-kader extra Kerst- en Nieuwjaars-groeten uitzenden.

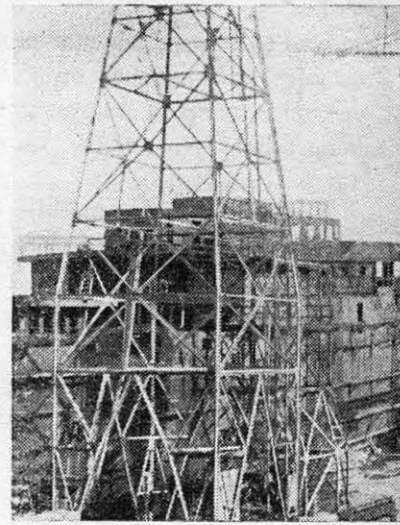
Voor deze Kerst- en Nieuwjaarsgroeten komt onze maatschappij eveneens aan bod, en wel op 20 December as.

Bij laatstgenoemde uitzending zal ook een enkel lid van het walpersoneel bij uitzondering de gelegenheid krijgen een groet te beluisteren.

Betrokkenen zullen door de afdeling P.Z. tijdig worden gewaarschuwd.

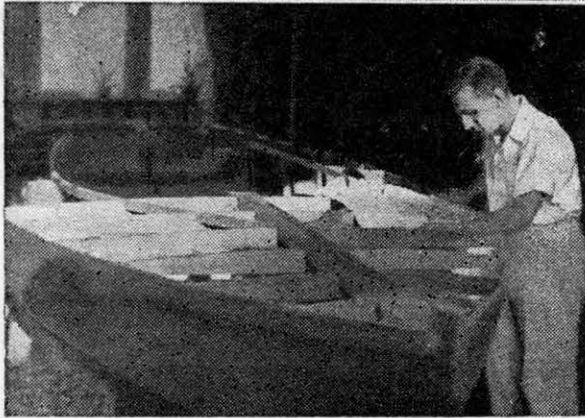

1

2

OVER IN R

10 Bij de foto's;

1) De nieuwe Unie kampong te Tandjong Priok nadert zijn voltooiing. Een van de wegen met de keurige missigting geeft een duidelijk beeld van dit model-dorp.

2) 3e wtk. de Vries maakte gedurende zijn verlof in Nederland enige foto's van de werf van de fa. Van der Giessen te Krimpen a/d IJssel, welke hij de redactie toestuurde; Links de toen in aanbouw zijnde Siaoe. Rechts de bodem van de Sigli, die thans reeds onderweg is naar Indonesië.

3) De eerste loodsen van Tandjong Priok's eerste haven worden niet alleen geheel nieuw opgetrokken maar tevens enige meters achteruitgezet om zodoende meer kade-ruimte te verkrijgen. Het stalen geraamte van de eerste loods tekent zich reeds tegen de hemel af.

4) Aan boord van het m.s. **Kalabahi** was het op 20 September j.l. feest: Hoofdwtk. C. Looysen vierde zijn 25-jarig jubileum. 2e stm. F. W. Bismeyer stuurde de redactie enkele opnamen van dit geslaagde feest. De jubilaris temidden van gezagvoerder v.d. Palm en de agent Padang, de heer te Boekhorst.

5) De borrel smaakt best in zulk gezelschap! Een gezellig hoekje in de salon van de **Kalabahi** tijdens het partijtje ter gelegenheid van het jubileum van Hoofdwtk. Looysen.

6) De maatschappij gaat een koel- en vrieshuis bouwen te Tandjong Priok, in de naaste omgeving van de Kali Mati. Reeds is een begin gemaakt met de werkzaamheden, maar het zal nog wel enkele maanden duren alvorens het plan zover is als de tekenaar van het bouwureau het zich voorstelt.

9

7) De radiohut van de **Kalabahi** is wel wat nauw, maar de „sparks” voelt er zich best in zijn element.

8) Op 22 October j.l. had op het ereveld Antjol de plechtige herbegraving plaats van een aantal K.P.M.-ers die in de interneringskampen om het leven kwamen.

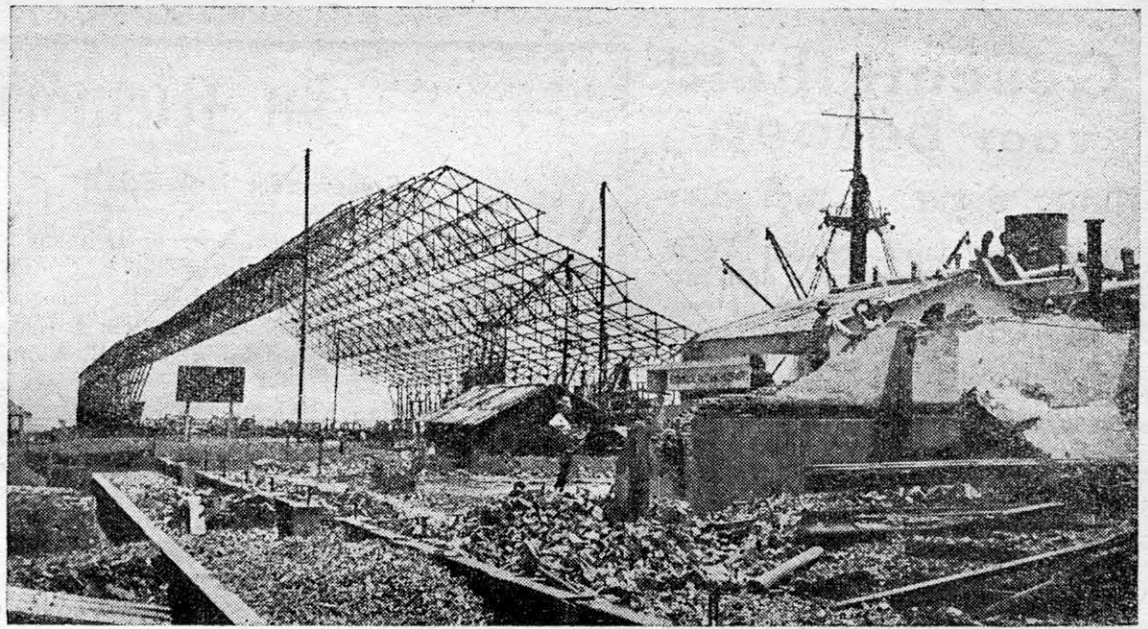
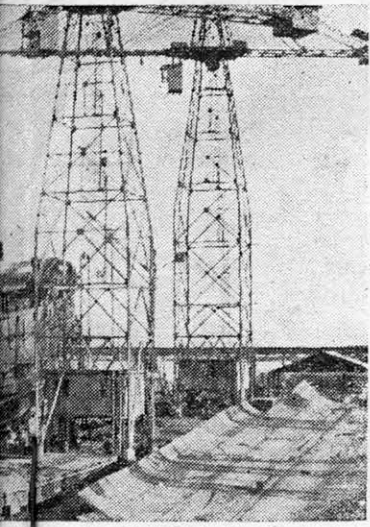
9) K.P.M.-ers in hun vrije tijd: de heren Redeker en Zeilstra van de werkplaatsen Priok bouwen tezamen twee N.N.-ers waarmee zij, over enkele maanden hopen mee te doen aan de wedstrijden van de K.P.M.-zeilvereniging. De heer Redeker en zijn boot.

10) De heer J. Naber C m II H.K. die onlangs voor de Uitlaat een geestige prent maakte, is in zijn vrije tijd een verwoed schilder. Wij troffen hem in zijn kamer in het Logeergebouw, de laatste hand leggende aan een schilderij dat hij na zijn verlof in Bali maakte.

8

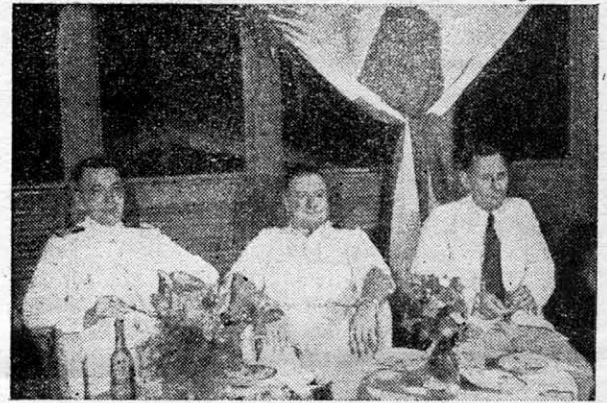
7

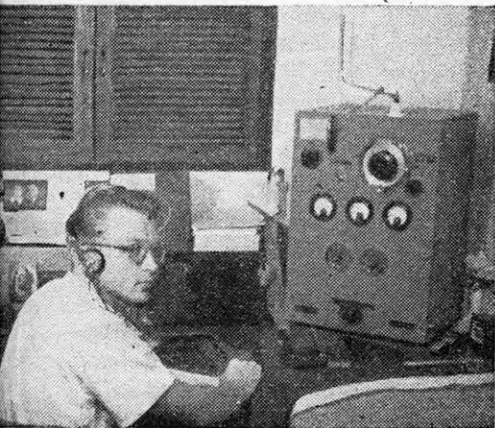
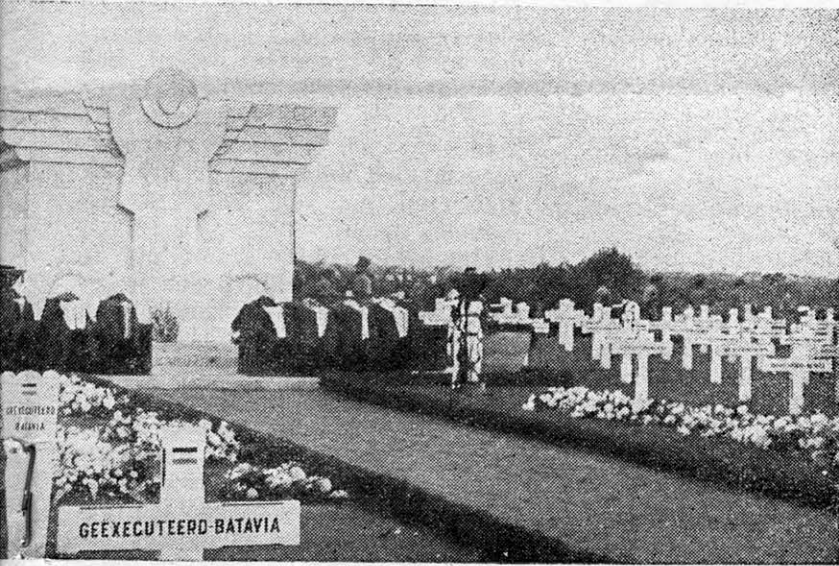
RZICHT BEELD

3

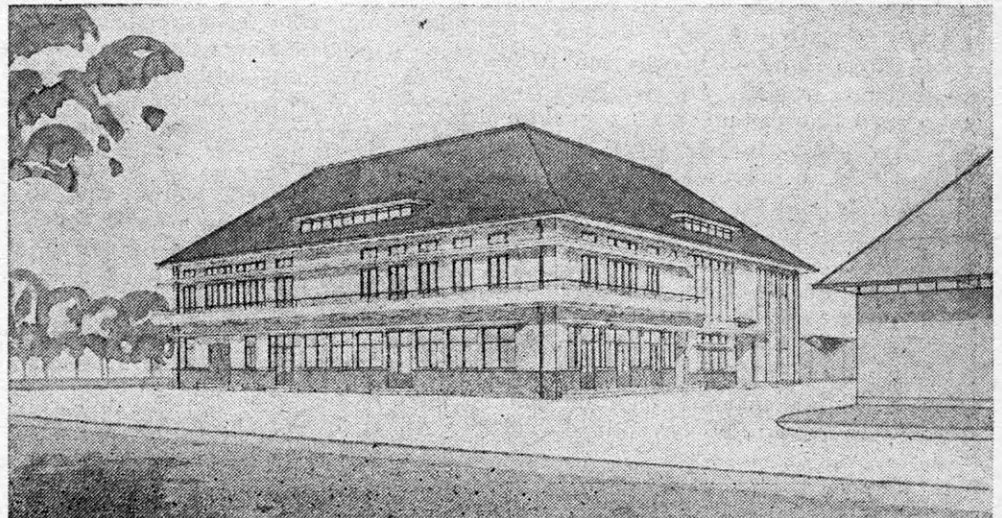
4

5

6

Geschiktheid voor beroep

Nuttig, maar ..... niet alles

Twintig jaren geleden kwam een jonge technicus van de General Electric Company tot de conclusie, dat er eigenlijk veel te veel mensen banen hebben, waarvoor ze niet geschikt zijn, of liever: die niet in overeenstemming zijn met hun eigenschappen. Hij werd diep getroffen door de enorme hoeveelheid mensen-materiaal, die op deze manier eigenlijk verloren ging. En hij vroeg zich af: waarom zou men menselijke wezens niet precies als materialen analyseren in laboratoria? Hij begon met de employé's van de General Electric Co. en ontwikkelde tenslotte een reeks geschiktheidsproeven.

Toen begon hij zijn eigen bureau. Hij was Johnson O'Connor, de man van de psychotechnische proeven, die de laatste jaren hij vele grote maatschappijen door sollicitanten moeten worden afgelegd en op de resultaten waarvan zij worden aangenomen, of niet. Nu heeft O'Connor hijkantoren in New York, Boston, Chicago en Philadelphia en hij heeft al rond 100.000 mensen op hun geschiktheid voor de een of andere betrekking getest. Zijn staf bezoekt dikwijls scholen en bedrijven, voor het gewone honorarium van 25 pop per proef plus reiskosten.

De kubus

Als men een proef aflegt, komt men eerst tegenover zo'n erg-competent-uitziende jonge vrouw te zitten, eentje die niet om andere redenen de aandacht van de slachtoffers afleidt..... Die dame geeft je een soort jigsaw-puzzle, een drie-dimensionale, een kubus die in allerlei rare stukken is gezaagd. Ze laat je er een poosje rustig naar kijken, d.w.z. naar de kubus in z'n geheel. Dan gooit ze het ding door elkaar en moet je proberen de puzzle weer in elkaar te krijgen, zo snel je kunt.

Al direct kom je in een van twee categorieën terecht. Of je pakt de stukjes een voor een op en zet ze snel op de juiste plaats in iets meer dan 30 seconden, of je begint te klungelen en probeert de stukjes op hun plaats te wringen, waar je wel een half uur voor nodig hebt.

O'Connor noemt deze fundamentele proef: „structurele visualisatie”, of kortweg: de structurele. Deze is strikt noodzakelijk voor ingenieurs, architecten en mensen, die met machinerieën omgaan. Goede ingenieurs steken altijd ver

In Memoriam

Gezagvoerder J. A. Schell
Gezagvoerder S. Wentzel
Gep. Gezagvoerder E. Delmaar
Hoofdwerktuigkundige F. C. van der Kwast
4e Werktuigkundige R. Barneveld-Binkhuijzen
4e Werktuigkundige Th. J. Groenendijk
5e Werktuigkundige J. B. Kannegieter

Op Zaterdag 15 October 1949 vond op het Ereveld der geëxecuteerden Antjol te Batavia de herbegravenis plaats van de oorlogsslachtoffers, die in Juni 1943 te Tasnan door de Japanners werden geëxecuteerd en waaronder zich de hierbovengenoemde leden van ons personeel bevonden.

Onder de vele belangstellenden bevonden zich de gouverneur van Batavia R. A. A. Hilman Djajadiningrat, zomede vertegenwoordigers van de commandant zeemacht in het oosten en de legercommandant. Van onze maatschappij waren aanwezig de directieleden, de heren D. Iken, H. Harinck en Mr. D. F. de Koe. Enige leden van de Etatsmajor der te Tandjong Priok binnenliggende schepen bewezen hun collega's mede de laatste eer.

hoven de middelmaat van de gewone puzzelaars uit. Een klas aankomende-ingenieurs van het Stevens Institute of Technology, die op deze wijze werd beproefd, kreeg tien jaren later nog eens bezoek van de O'Connorstaf. De leerlingen, die destijds de kubus in elkaar hadden kunnen krijgen, hadden zonder uitzondering goede betrekkingen gekregen. Zij, die het er destijds niet zo best afbrachten, hadden het ook wel goed geboerd, maar niet in de exacte wetenschappen.....

Het papier en potlood

Bij de volgende proef —de z.g. „scheppende verbeelding” — krijg je 'n potlood en een stuk papier van de dame. „Stelt U zich nu eens voor”, zegt ze dan „dat de aarde plotseling zou ophouden om z'n as te draaien. Welke ideeën wekt dit in U op? Schrijf het eens zo vlug als U kunt op”.

Je schrijft je een beroerte. Of..... je staart afwisselend naar het papier en de stopwatch. Na vijf minuten wordt de „score” aangetekend.

Scheppende verbeelding, zegt O'Connor, is niet alleen een noodzakelijke eigenschap voor schrijvers, maar ook voor handelsreizigers, leraren, bedrijfschefs, laboratorium-klerken en vele andere ambachten. Zij is niet noodzakelijk voor voormannen en accountants.

Cijferaars

Andere proeven stellen vast, of je geschikt bent voor cijferwerk. Snelheid en accuratesse in de omgang met cijfers. De vlugheid van vingers wordt gemeten met het oprapen van kleine pinnen, drie tegelijk, en die snel in gaatjes te stoppen, die er maar net groot genoeg voor zijn.

Als er op deze manier drie uren om

zijn gegaan, is de dame —voor die dag althans— met je klaar. De volgende dag is er nog een zitting van drie uren. Daarna ben je op dertien soorten van geschiktheid beproefd.

Aangeboren

Geschiktheid is aangeboren en niet verworven. Als je drie maanden met de pinnetjes oefent, heb je maar 10% kans om het er beter af te brengen. Als je geen geschikt heid —gevoel, om zo te zeggen— voor muziek hebt, kun je het ook niet aanleren, hoe lang je ook pianoles neemt.

Het belangrijkste is om uit te vinden, welke geschiktheden je bezit en waarvoor je die zou kunnen gebruiken. Alle banen, behalve de meest-eenvoudige handenarbeid, eisen meer dan één geschiktheid en het is heus een voordeel als je een ongewoon aantal geschiktheden bezit. Negentien van de tien mensen hebben vier soorten geschiktheden en dat is genoeg om er in het leven een aardig spelletje mee te winnen, als je ze nuttig besteedt. O'Connor heeft —tussen twee haakjes— uitgevonden, dat er maar weinig betrekkingen zijn, die niet even goed door vrouwen als door mannen kunnen worden vervuld . . . . .

Een geschiktheid, die men in z'n leven niet benut, kan veel schade aarichten. Een man, die een baan heeft, waarvoor hij de noodzakelijke geschiktheid bezit, zal zich desondanks ontevreden voelen als hij nog andere geschiktheden bezit, waarmee hij in z'n baan niets kan uitvoeren.

slot: zie pag. 8.

k. p. m. - Journal

• Per ms. *Oranje* hetwelk op 20 October naar Nederland terugkeerde, vertrokken: Adjunct-chef H. M.C. Cordesius met gezin, gezagvoerder J.J.R.H. Zomer en echtgenote, gezagvoerder C.J. Rameau, gezagvoerder R.D. Wasterval met gezin, hoofdwerktuigkundige A.M. Hilgartner, hoofdwerktuigkundige W. Th. Eijsink en echtgenote, hoofdempl. N. Dijns en echtgenote, hoofdempl. W. H.E. Zegwaard, empl. F.J. Pesch en gezin, empl. O. Garschagen, 2e stuurman G. Gielis, 2e stuurman G.A.H. Schoenmakers, 2e werktuigkundige D. de Puit, 2e werktuigkundige W.D. Borgstein en echtgenote, 4e werktuigkundige P. de Frenne, electriciën W.J.M. Scheermeijer, en mevrouw D. Ch. M. Bogaard-Verstappen, echtgenote van 4e werktuigkundige Bogaard.

Onder deze vertrekkenden bevond zich een belangrijk aantal dat niet meer zal terugkeren wegens eervol ontslag onder toekenning van ouderdoms-, vroeg- of invaliditeitspensioen. Het zijn de heren Cordesius, Zomer, Hilgartner, Eijsink, Dijns, Borgstein, Zegwaard en Scheermeijer. De Uitlaat wenst hun een goed verblijf in Holland en een langdurig genot van hun pensioen toe.

• Het ms. *van Riemsdijk* is m.i.v. 24 October 1949 wederom in eigen beheer genomen en werd op lijn 4 ingezet.

• Aan empl. O. Garschagen werd eervol ontslag op verzoek verleend.

• Per ms. *Tawali* arriveerden uit Nederland de nieuw aangenomen empl. S. Witte (V.Z./H.K.), W. J. Speckman (C.D.) en de nieuwe leerling-werktuigkundige R. H. Velsink.

• In het kader der gezinshereniging kwamen per ms. *J. v. Oldenbarnevelt* te Tandjong Priok aan: Mevrouw C. E. v.d. Kerkhoff-Jellema, echtgenote hoofdempl. v.d. Kerkhoff (Batavia), Mevrouw I. A. M. de Reus-

v. Leke en kinderen, gezin 3e werktuigkundige de Reus (Batavia), Mevrouw E. M. Th. Dinkelman-v. Hulst en kind, gezin employé Dinkelman (Batavia), Mevrouw E. T. Lubbe Bakker-Kortz, echtgenote employé Lubbe Bakker (Batavia), Mevrouw B. A. M. Ottenhof-Domensino, echtgenote 4e stuurman Ottenhof (Padang), Mevrouw S. W. Fransz-Kneefel en kind, gezin 2e werktuigkundige Fransz (Soerabaia), Mevrouw A. C. Steggerda-Fromberg en kinderen, gezin 2e stuurman Steggerda (Soerabaia).

• Het vooroorlogse agentschap Singkawang werd op

• In één der gebouwen van het Departement van Scheepvaart te Batavia zullen wederom stuurlieden- en machinisten-examens worden afgenomen. De machinisten-examens vangen op 9 November a.s. aan. De stuurlieden-examens op 1 December a.s.

• Mej. A.M. de Pree trad als operatie-zuster in dienst (Petamboeran).

• Uit Nederland arriveerde de nieuw-aangenomen 5e werktuigkundige W. Duba.

• Vernomen werd dat oud-gezagvoerder H.K. Hemkes op 4 October jl. in Australië is overleden.

• Aan de hoofdwerktuigkundigen J.W.A. Veer en

JUBILARISSEN IN NOVEMBER

In November zullen de volgende leden van ons personeel hun 25-jarig dienstjubileum bij de maatschappij vieren:

17 November: H.K. I J. A. P. Janssen Makassar

27 November: Mach. drijver M. Lomie „Gen. Michiels”

* * *

13 October jl. heropend. Agent empl. C. L. de Vries.

• Hoofdempl. F. S. L. Henneman werd van Makassar overgeplaatst naar Batavia (VRV/HK).

• Hoofdempl. P. Lorie werd van Menado naar Soerabaia overgeplaatst.

• De heer E. J. van Eijk trad als empl. in onze dienst (Batavia VRV/HK).

• 1e Stuurman A. v. d. Weele is naar het walpersoneel overgegaan (Amsterdam-kantoor).

• 1e Stuurman E. de Vries vertrok per vliegtuig met gezinsscheidingsverlof naar Nederland.

• De heer B. P. Mamahit trad als leerling-werktuigkundige in dienst.

• Het derde schip in de Si-klasse, het m.s. Sigli passeerde op 26 October j.l. Suez op zijn maidentrip naar Indonesië. De Sigli wordt omstreeks 15 November a.s. te Tandjong Priok verwacht.

P.C. van Driem werd eervol ontslag onder toekenning van ouderdomspensioen verleend.

• Per 18 October jl. heeft Dr. C.A. Adamse de leiding der K. P. M.-Polikliniek Molenvliet West 14 Bat. C. overgenomen van Dr. A. F. van Heerde. Hierbij werd tevens wijziging gebracht in de spreekuren van de polikliniek, zoals deze in „de Uitlaat” van 1-10-’49 werden vermeld. De spreekuren luiden thans: 13.30-14.30 leden personeel, 14.30-15.30 gezinsleden personeel. Des Zaterdagmiddags wordt geen spreekuur gehouden. Voor vaccinaties, injectie’s en wondbehandeling zijn de spreekuren 9.00-12.00. Huisbezoeken moeten zo enigszins mogelijk in de ochtenduren worden aangevraagd bij de polikliniek, tel. Wlt. 5258. Het huisadres van Dr. Adamse is Logeergebouw, Molenvliet W. 14, tel. Wlt. 3307.

• Aan 2e stuurman G.

Gielis werd eervol ontslag op verzoek verleend.

• Met betrekking tot de spaarremise heeft het Deviezen Instituut, uitgaande van de overweging dat een ieder inmiddels van de sedert 1 April 1949 geboden gelegenheid tot het overmaken van spaargelden naar Nederland gebruik zal hebben gemaakt, nieuwe voorschriften uitgevaardigd voor hen die wegens bijzondere omstandigheden deze remise-mogelijkheid nog niet konden benutten. Alvorens de remise rechtstreeks bij een bankinstelling aan te vragen, dient nl. thans eerst een brief in duplo aan het Deviezen Instituut voor Indonesië, Batavia-C., te worden gericht, vermeldende de reden waarom bedoelde remise nog niet is overgemaakt. Eerst na ontvangst van het door het DIVI voor „toegestaan” getekende duplicaat van die brief kan dan op de voorgeschreven wijze de aanvragen bij een der Banken worden ingediend. Vooral voor die leden van ons personeel die, in afwachting van de gratificatie 1948, deze spaarremise nog niet hebben getransfereerd, is deze nieuwe regeling van belang. Hun wordt geadviseerd hun in duplo geschreven brief ten spoedigste aan het DIVI toe te zenden en als reden waarom eerst thans de spaarremise wordt aangevraagd te vermelden „De spaarremise kan eerst thans worden aangevraagd omdat de door de K.P.M. over 1948 toegekende gratificatie eerst na 1 November 1949 werd uitbetaald”. Volledige bijzonderheden in Circulaire voor het gehele personeel no. 14/1949. Wij brengen in herinnering dat in Circulaire voor het gehele personeel no. 9/1949 ddo. 18 Mei 1949, sub 9, reeds werd bepaald, dat het Varend personeel, dat valt onder de delegatie-regeling vastgelegd in Circulaire no. 2/1949 voor het Varend personeel, voor wat betreft de inkomsten verdient bij de K.P.M. niet in aanmerking komt voor een spaarremise over die inkomsten.

VERHOOGING PENSIOENEN GEZAGVOERDERS EN OFFICIEREN

VERBETERING INKOMSTEN GEZAGVOERDERS

Reeds in het vorig nummer was de Uitlaat in de gelegenheid het verblijdend bericht van een pensioenverhoging voor de gezagvoerders en officieren aan te kondigen, doch inmiddels is bericht ontvangen, dat de Raad van Bestuur voorts besloten heeft de inkomsten- en gratificatie-regeling voor gezagvoerders in niet onbelangrijke mate te verbeteren.

De pensioenen tot dusverre

Slechts weinigen, en zeker niet het na de oorlog in dienst van onze maatschappij getreden personeel, zullen het volledige en bijgewerkte pensioenreglement, waarvan de nieuwe uitgave gelijktijdig met de hier vermelde wijzigingen werd aangekondigd, bezitten.

Het komt dan ook wel juist voor eerst een overzicht te geven van de diverse maxima, welke — tot dusverre in het algemeen — bestonden.

Voor het varende personeel moet hier dan allereerst een onderscheid worden gemaakt tussen een tweetal groepen, en wel tussen officieren in dienst getreden voor 1-1-1938 en officieren, die na 31-12-1937 bij de maatschappij kwamen. De eerste groep dient dan weer te worden gesplitst in deelnemers-A en deelnemers-B. Voor deze beiden was het maximum ouderdomspensioen gesteld op respectievelijk F. 2925,— en F. 3375,— per jaar.

Beide categorieën uit deze groep kennen bovendien het instituut der „vervroegde pensionering“, d.w.z. deze deelnemers zijn in de gelegenheid bij het bereiken van het 45ste levensjaar met vervroegd pensioen te gaan (dit kan ook van maatschappij-zijde worden aangezegd), hetgeen tenminste een jaar tevoren moet worden aangevraagd. Voor officieren, die na 31-12-1937 in dienst traden (zij zijn alle deelnemers-B), bedroeg het maximum ouderdomspensioen eveneens F. 3375,— per jaar. Deze categorie kent echter de mogelijkheid tot „vervroegde pensionering“ niet.

**

Waarop komt de nieuwe regeling neer?

De circulaire nos. 2 en 3-1949 voor gezagvoerders en officieren geven op deze vraag, mede aan de hand van een aantal voorbeelden, antwoord.

Er moet dan weer het onderscheid, als hierboven aangeduid, worden gemaakt.

A Officiëren, in dienst getreden voor 1-1-1938.

I Ouderdomspensioen.

Voor deze groep officieren wordt, indien zij na 30-9-1949 op de reglementaire pensionerings-leeftijd (50 jaar) de dienst van onze maatschappij verlaten in de rang van gezagvoerder, hoofdwerktuigkundige, 1e stuurman of 2e werktuigkundige, het reglementair ouderdomspensioen, hetwelk voor gezagvoerders en hoofdwerktuigkundigen bij 25 dienstjaren voor deelnemers-A en deelnemers-B respectievelijk F. 2925,— en F. 3375,— per jaar bedraagt, verhoogd met F. 625,— per jaar.

II Invaliditeitspensioen.

a Voor gezagvoerders en hoofdwerktuigkundigen, die na 30-9-1949 in het genot worden gesteld van invaliditeitspensioen wordt de pensioengrondslag verhoogd met F. 625,— zodat deze bedraagt voor:

deelnemers-A F. 2925,— + F. 625,— = F. 3550,—

deelnemers-B F. 3375,— + F. 625,— = F. 4000,—

b, voor 1e stuurlieden en 2e werktuigkundigen, die na 30-9-1949 in het genot van invaliditeitspensioen worden gesteld, wordt het pensioen met F. 125,— per jaar verhoogd voor ieder vol dienstjaar volbracht na het bereiken van het 45ste levensjaar met een maximum-verhoging van $5 \times F. 125,— = F. 625,—$ per jaar.

III Vervroegd pensioen.

a Voor hen, die na 30-9-1949 met vervroegd pensioen de dienst van onze maatschappij in de rang van gezagvoerder of hoofdwerktuigkundige verlaten, wordt, voor ieder vol dienstjaar in die rang volbracht, na het bereiken van het 45ste levensjaar het vervroegd pensioen met F. 125,— per jaar verhoogd, met een maximum verhoging van $5 \times F. 125,— = F. 625,—$ per jaar.

b Officiëren beneden de rang van gezagvoerder of hoofdwerktuigkundige komen niet in aanmerking voor een verhoging van het vervroegd pensioen.

Voor deze groep zal het vervroegd pensioen na 30-9-1949 op onderstaande wijze worden berekend:

Vervolg: zie pag. 2.

DE STEM UIT DE K.P.M.:

ik + GIJ + Zij = WIJ

Personeel..... dat ben ik en gij,
Werkgever..... is hij, zijn zij,
Het werk is van beiden, van ons en van hen
Het werk doen allen..... dus Wij!

De mensen zijn, over het algemeen genomen, niet al te kritisch ten opzichte van dingen buiten hun individuele belangensfeer. Men is opgegroeid temidden van en gewend geraakt aan bepaalde omstandigheden en aanvaardt deze zonder er verder bij na te denken. Er zal zelfs vaak gezegd worden, dat men wel tevreden is met zijn werk, zijn werkring en wat daarmede zoal verband houdt, zijn maatschappelijke positie en dergelijke.

Maar wat een wereld van essentieel verschil ligt er niet tussen het „tevreden zijn met zijn werk“ en het „voldoening putten uit zijn werk“! Met het eerste bedoelt men doorgaans dat het zo wel gaat, men het er wel mee doen kan. Er is immers overal wel wat..... 'n beetje teleurstelling, wrijving, tegenslag, tegenwerking. Zolang er de eigen positie niet merkbaar op achteruit gaat, och, zolang voelt men zich wel tevreden.

Een dergelijke critiekloze onderworpenheid is echter niet meer of minder dan een beknotting van initiatief. Het is het begin van de kanker „futiliteit“. Het is de mentaliteit van hen, die denken in „ik“- en „jij“- en „zij“-begrippen maar de opbouwende „wij“-inslag, die bergen verzet, missen.

De mentaliteit, inslag, geestelijke houding, of noem het „het moreel“ van de werknemer is de fundamentele basis voor het succes van een onderneming en weegt stukken zwaarder dan kennis of vaardigheid. Capaciteiten, hoe groot ook, kunnen onmogelijk veel resultaat opleveren als ze niet nuttig aangewend worden maar verstikt blijven in een — vaak onvoldoende gerealiseerd — ontvredenheidsgevoel. Zolang dit bij een enkeling het geval is, zal dit doorgaans met wat extra zorg te verhelpen zijn; als velen of bepaalde groepen zich echter zodanig voelen, zal vroeg of laat organisatorisch ingegrepen moeten worden. Want ook al zou dit nu niet direct tot excessen, zoals b.v. stakingen, leiden, met futlozen kan nu eenmaal niets groots tot stand gebracht of op peil gehouden worden.

De oorzaken welke aan een — meer of minder gerealiseerd — ontvreden moreel ten grondslag liggen, kunnen legio zijn. Bestaansonzekerheid in het algemeen en minder goed uitgebalanceerde sociale verhoudingen in het bedrijf zelf in het bijzonder zijn in de praktijk steeds weer de hoofdoorzaken gebleken.

Een doelbewust aansturen op een beter moreel zal het werk ten goede komen. Maar dit eist dan ook een „wij“-mentaliteit van mij, U en hen, van..... ONS! C.A.